

Prædiken til Pinsedag

Joh. 14,22-31

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Johannes:

Judas, ikke Iskariot, sagde til Jesus: »Herre, hvordan kan det være, at du vil give dig til kende for os, men ikke for verden?« Jesus svarede ham: »Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham. Den, der ikke elsker mig, holder ikke fast ved mine ord. Og det ord, I hører, er ikke mit, men Faderens, som har sendt mig. Sådan har jeg talt til jer, mens jeg endnu var hos jer. Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer. Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver. Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst! I har hørt, at jeg har sagt til jer: Jeg går bort, og jeg kommer til jer. Hvis I elskede mig, ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen, for Faderen er større end jeg. Nu har jeg sagt det til jer, før det sker, for at I skal tro, når det sker. Jeg skal ikke tale meget med jer mere, for verdens første kommer; og mig kan han intet gøre, men det sker, for at verden skal forstå, at jeg elsker Faderen og gør sådan, som Faderen har påbudt mig. Rejs jer, lad os gå herfra!«

Johannesevangeliet 14,22-31

Morgen i maj når det grønnes – det er pinsens tid. Luften er fuld af grøde. På skabelsens morgen blæste Gud sin ånde i menneskets næsebor, så livet kunne udfolde sig. Det gudskabte liv er det uerstattelige liv, som vi lige siden har forsøgt at passe på. For når noget er uerstatteligt, så har vi kun ét skud i bøssen, går det galt kan det ikke erstattes med en kopi eller ny identisk original.

Gud blæste sin ånde i den døde jord og der blev liv, luften blev fuld af grøde, som en morgen efter en regnfuld nat. Det skete skabelsens morgen og det sker hver eneste morgen. Vi skabes på ny til en verden, med utallige veje, der både kan føre os blindt eller frem til målet, et mål der snart efter erstattes af det næste og vejnettet forgrener sig med smalle veje med kun plads til én eller brede, så der er plads til at vi kan slå følge med hinanden. Fælles for hver eneste vej vi vælger er, at vi går ad dem som det menneske Gud fyldte med sin ånd. Pinsen sender os ud på gader og stræder med løftet om, at vi aldrig skal gå livets veje uden Gud er med os i sin ånd.

Går det uerstattelige liv tabt, mister vi den vi elskede skal vi i sorgen finde pinsens fred med løftet om, at netop det liv, som vi har mistet, stadig er fyldt af Guds skaberånd og vil for altid være i Guds skaberfavn, ikke blot i livet men også i døden. Det er den fred vi bliver givet pinsmorgen og som vi skal leve og dø på.

”Men fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer”. Pinsens stærke budskab, kristendommens stærke

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 769, 124 årgang
Maj 2023
ISSN 0901-2214

budskab, om den fred hverken liv eller død kan tage fra os. Det løfte har for mig været den vigtigste vejviser på livets mange forskellige veje, den vigtigste livgiver, når livsgløden kaldte på ilt. Det var de ord jeg fik givet ved min konfirmation på Stor Bededag (helligdagen vi engang havde optegnet i vores kalender) den 3. maj 1985. Sognepræsten havde kun tre år forinden begravet min søster fra samme kirke, ja hendes kiste stod vel nærmest samme sted, som jeg nu sad som ung pige, konfirmand i hvid kjole stemt af hele livets stemningsregister. Min søster var 12 år gammel da hun døde ved en drukneulykke i Sejrbugten.

Da præsten rakte mig min konfirmationssalmebog hen over knæfaldet efter han havde konfirmeret mig, læste jeg det skriftord, han havde valgt at lægge mig særligt på sinde: ”Min fred giver jeg jer, min fred efterlader jeg jer”. Der stod pinsens løfte med sirlig svungen skrift skrevet med en fyldepens blæk på salmebogens første skrøbelige pergamentpapirsside og siden blev det mejslet ind i mit hjerte. For af det hele, som Gud har skabt, går kun fortabelsens æt fortabt, er den fred Helligånden altid står klar til at række os når vi ved livets knæfald i afmagt må synke ned og folde vores hænder i bøn.

Sorgen kan lukke sine skodder omkring os, som den gjorde ved disciplene efter Langfredags blodige begivenhed og de lukkede sig desillusioneret inde i huset. Det er ikke længe siden, at det var en pandemi, der lukkede os inde, lukkede vinduerne i og dækkede vores næse og mund til. Afskåret for det sociale og frie liv i angst og bæven for, hvad vi kunne blive smittet med eller smitte de andre med. Hvilken skyld vi skulle risikere at bære efterfølgende. At lukke sig inde i sorg eller angst kan beskrives som en vakuumpakket sandwich, der kan holde ud i det uendelige. Den lille trekant med sin skinke og ost i, men som har mistet al saft og kraft. Vakuummaskinen sørgede nemlig for at suge det hele til sig inden forseglingen, så der ikke skulle gå råddenskab fra levende bakterier i pakningen. Sådan en sandwich smager derefter, lidt af ingenting

og en smule af plastik. Men den kan stille den værste sult, så den gør jo sit.

Når Talsmanden med sit budskab om følgeskab i liv og død igen lirker de tillukkede skodder op og vi ser, at det er blevet morgen i maj, når det grønnes, er det som om vakuummaskinen holder inde med sin dræning af liv og smag og en pinseånd puster af al kraft til de gløder, der igen skal lade livet udfolde sig i lys lue.

Forseglingen er revet af vakuumindepakningen og luften fyldes af ånd, strømmer os i møde med farve, glans og smag for verden og for hinanden. Som Vor Herre i tidernes morgen blæste sin skaberånd ind i menneskets næsebor og livet begyndte at udfolde sig med livsnæringens ord: ”Min fred efterlader jeg dig, min fred giver jeg dig”.

Fremtiden får håb med Helligåndens komme, Talsmanden, forbindelsen mellem Gud og mennesker og mellem mennesker.

”Rejs jer og lad os gå herfra!” lyder Jesu ord til os. For budskabet om Helligånden skal give genlyd i hver et hjørne af huset, af landsbyen, staden, landet og verden med. Sprogets bånd, det Himmelsus, som vi sang om før i Gustava Brandts pinsesalme, suset, skal fylde os med Helligåndens bånd, omkranse os og forene os sådan, at vi mærker den fred Jesus efterlod os ved sin himmelfart. Himmelsuset giver lyd fra sig når den rammer vindklokkerne. Vinden ser vi ikke, men vi hører hvad den gør, når den rammer vindklokkerne. Den gir lyd fra sig. Helligånden ser vi ikke, men vi mærker i os, at den kalder os ud til livet, så vi ligesom vindklokkerne kan give lyd fra os om den fred Gud efterlader os, sine skabninger.

Det er den ånd vi fyldes af i pinsen, den som giver evangeliet stemme og livet sit Gudskabte mærke. Får os til at springe ud som bøgehækken gør det i disse dage, at springe ud, rejse os og gå herfra og ud i fællesskabet, som medarbejdere på Herrens glæde, med løftet om, at selvom vi lever livet på dødens

vilkår og vi skal opleve at blive til krøllede visne brune blade som bøgehækkens, så loves vi, at døden ikke får lov at få det sidste ord, ikke får lov at holde os i krøllet og vissent fangenskab. Vi skal folde os ud med smukke grønne blade igen, for både i livet og i døden er vi en del af Guds rige.

Vi loves ikke et liv, som bliver fri fra lidelse, afsavn, angst og måske endda til tider isolation fra hinanden, men vi loves et liv der med Helligånden for altid vil være forbundet med Guds nærvær. Ligeså underfuld det var da Gud blev menneske, lod sig føde af en jomfru og tog skikkelse i Jesus nazaræeren julenat i stalden i Betlehem, lige så underfuld Jesu opstandelse fra de døde er påskemorgen, ligeså underfuld er pinsens Helligåndskraft, der skal få os til at se ud til siderne, i hver en krog af øjet, i hver en krog af vores sansers yderste fornemmelse, se hinanden, mærket af Guds fred, den skaberånd, der rejste os til det uerstattelige liv.

Livet skal igen udfolde sig, ikke bag lukkede døre, som en åndløs tilværelse, der bedst kan sammenlignes med en vakuumpakket sandwich, som gør hvad den skal men heller ikke mere. Nej, livet skal udfolde sig fyldt af muligheder og håb med åndens farver og smag.

Pinseglæden ulmer, som gløden der får nyt ilt, i troen på at Gud ser os når vi falder sammen, når livet suges ud af os og vi bliver slatne – og Gud handler, som på skabelsens morgen, rejser os på ny med sin skaberkraft og skubber os blidt ud i livet igen, hvisker os i øret mens vi tager de første spæde skridt på nyskabens vej med pinsens løftestang som balancepind: ”Min fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer.”

Rigtig glædelig pinse!

Amen.

Karin Bundgaard Nielsen

*Provst i Odsherred Provsti og sognepræst i
Nykøbing Sjælland-Rørvig Pastorat*

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 290: I al sin glans nu stråler solen

Nr. 285: Hør himmelsus i tredie time

Nr. 291: Du, som går ud fra den levende Gud

369: Du, som gir os liv og gør os glade

294: Talsmand, som på jorderige

Nr. 723: Naturen holder pinsefest

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
– her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
hej@grundtvigskforum.dk